

Ministerie van Economische Zaken

Sterke regio's
Investeren in clusters
van nationaal belang

Een aantrekkelijk vestigingsklimaat dankzij ruimtelijk economisch beleid

Nederland is een uitstekende plek voor bedrijven en kennisinstellingen om zich te vestigen en zaken te doen. Het ministerie van Economische Zaken spant zich hiervoor in, onder andere met het gebiedsgerichte beleidsprogramma Pieken in de Delta. Sinds 2006 is er geld beschikbaar om 'pieken' verder te versterken: thema's waar Nederland al goed in is en die internationale uitstraling hebben, zoals Brainport Zuidoost-Nederland.

Bedrijvigheid van de pieken concentreert zich in een bepaald gebied. Deze clusters krijgen door Pieken in de Delta een extra financiële impuls. En daar profiteert de Nederlandse economie als geheel weer van. Met andere woorden: Economische Zaken investeert in gebiedsgebonden clusters van nationaal belang.

Over Pieken in de Delta

Samen met regionale partijen, zoals overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven, heeft het ministerie van Economische Zaken de kansen voor de Nederlandse economie aangewezen. Waar is Nederland sterk in? En hoe kunnen we die sterktes sterker maken? Dit heeft geleid tot meerdere pieken, bijvoorbeeld logistiek (Noordvleugel Randstad), havenindustriële complex (Zuidvleugel Randstad), high tech systemen en materialen (Zuidoost-Nederland), food & nutrition (Oost-Nederland), maintenance (Zuidwest-Nederland) en energie (Noord-Nederland).

Eén strategische agenda

Het rijk, decentrale overheden, kennisinstellingen en bedrijven werken samen om de kansen van deze

pieken optimaal te benutten en zo bedrijvigheid en innovatie te stimuleren. De pieken vergroten de aantrekkingskracht van Nederland voor ondernemers, toptalenten en investeerders. Ze geven Nederland internationaal een duidelijk gezicht en slagkracht, ook op opkomende buitenlandse markten. Met behulp van de strategische agenda wordt er gezamenlijk opgetrokken om de pieken sterker te maken.

Investerings

Om de sterke clusters via een gebiedsgerichte aanpak verder te ontwikkelen, heeft het ministerie van Economische Zaken drie financieringsbronnen met elkaar afgestemd. Deze instrumenten zorgen er in onderlinge samenhang voor dat de Nederlandse economie sterker wordt. Het gaat om:

- het Pieken in de Delta subsidieprogramma;
- het Sterke Regio's budget uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES);
- de Structuurfondsen van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Er zijn inmiddels diverse projecten gefinancierd die een aanzet geven tot het versterken van de thema's. Bijvoorbeeld door te investeren in de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen, of in het vestigingsklimaat met behulp van gedeelde faciliteiten.

Deze brochure geeft informatie over negen gefinancierde Sterke Regio projecten, ambitieuze investeringen die het internationale vestigingsklimaat van Nederland versterken.

Sterke regio's: investeren in clusters van nationaal belang

De ambities van Pieken in de Delta worden mede gerealiseerd door geld uit het Sterke Regio's budget van het Fonds Economische Structuurversterking (FES). Het kabinet heeft hiervoor 129 miljoen euro vrijgemaakt om sterke clusters van bedrijven en kennisinstellingen en daarmee de pieken nog krachtiger te maken.

Met extra inspanningen kunnen deze clusters zich met de internationale top (blijven) meten. Het gaat om investeringen in de volgende vier toonaangevende gebieden:

- het Energieknooppunt Groningen;
- de Randstad;
- Oost-Nederland (Twente-Wageningen-Nijmegen);
- Brainport Zuidoost-Nederland.

Clusters van nationaal belang

Voor de versterking van de bovenstaande clusters is 129 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de kabinetsperiode 2008-2011. Er wordt geïnvesteerd in een beperkt aantal ambitieuze projecten.

Projecten moeten de fysieke infrastructuur of kennisinfrastructuur van de pieken verder ontwikkelen, in het bijzonder van de mainports (zee- en luchthavens) en de campussen (kennisintensieve bedrijventerreinen).

Bereikbaarheid essentieel

Een goede bereikbaarheid is essentieel voor het Nederlandse vestigingsklimaat en de internationale concurrentiekracht. Nederland wil meer dan andere Europese landen profiteren van de groeiende handelsstromen. Pieken in de Delta stimuleert het bedrijfsleven om tot logistieke oplossingen te komen in een turbulente markt en in een turbulente tijd. Dit betekent concreet het verhogen

van efficiëntie van transport en daarmee de bereikbaarheid en het beter benutten van de logistieke en multimodale infrastructuur. Alleen zo kan de wereldwijde sterke positie van de Nederlandse transportknooppunten behouden en versterkt worden. Daarom wordt via Sterke Regio's geïnvesteerd in projecten die het functioneren van logistieke knooppunten verbeteren.

Kenniseconomie stimuleren

Investeren in kennisintensieve bedrijventerreinen of campussen is van nationaal belang. Campussen onderscheiden zich van reguliere bedrijventerreinen door de focus op kennis. Campusontwikkeling is een onmisbare schakel voor verdere ontwikkeling van de kenniseconomie en is in toenemende mate belangrijk voor een internationaal concurrerend vestigingsklimaat. Sterke Regio's draagt hieraan bij door te investeren in hoogwaardige en goed ontsloten locaties, goede huisvestigingsmogelijkheden en door ondersteuning van de netwerkomgeving en open-innovatieprocessen. Een campusomgeving biedt bedrijven voordelen vanwege de netwerkomgeving en open-innovatieprocessen, waardoor ze beter presteren en sneller innoveren. Deze innovatieve ecosystemen hebben een aanzuigende werking op buitenlandse bedrijven en kenniswerkers. Hierdoor wordt het internationale vestigingsklimaat versterkt.

Sterke Regio projecten

Inmiddels is vanuit Sterke Regio's subsidie toegekend aan negen projecten, verdeeld over de vier toonaangevende gebieden. De projecten in deze brochure dragen alle bij aan de clusters van nationaal belang.

1 Prioriteiten Pieken in de Delta

- Mainports
- Economische kerngebieden
- Innovatie hot spots
- Hoofverbindingssassen
- Hot spot gemeente

Noord:
Water
Energie
Sensortechnologie

**Noordvleugel
Randstad:**
Creatieve Industrie
Life Sciences en medisch
Innovatieve logistiek & handel
Toerisme & Congressen
Kennisintensieve Zakelijke
Dienstverlening

**Zuidvleugel
Randstad:**
Haven en Industrie Complex
Glastuinbouw
Internationaal recht, vrede en
veiligheid
Life & health sciences

Oost:
Food & Nutrition
Health
Technology

Zuidwest:
Procesindustrie
Logistiek
Toerisme

Zuidoost:
High tech systems en materialen
Food & Nutrition
Life Sciences & Medische technologie

Overzicht projecten

Project	Totale project investering (mln. €)	Bijdrage Sterke Regio's budget (mln. €)	Aansluiting met piek	Op pagina
1. Vaargeul Eemshaven	41,1	10,4	Energie	9
2. HST Cargo (ACT)	37,0	11,0	Logistiek	11
3. Koppeling Ongestoord Logistieke Verbinding – Greenport Aalsmeer (ACT)	16,6	8,3	Logistiek	13
4. Bio Science Park Leiden	42,0	10,0	Life sciences	17
5. The Hague Institute for Global Justice	49,6	17,45	Den Haag internationale stad	19
6. High Tech Factory Twente	15,6	7,6	Technologie	21
7. CAT AgroFood Wageningen	22,8	12,4	Food & nutrition	23
8. Internationale School Eindhoven	32,0	7,0	Brainport	25
9. Campussen Zuidoost-Nederland	95,0	24,3	Brainport	27

Vaargeul Eemshaven

Verruiming van de vaargeul van de Eemshaven maakt het Energieknooppunt Groningen bereikbaar voor bulkschepen met vloeibaar gas en lokt daarmee private investeringen uit in de energiegerelateerde bedrijvigheid. Daarom is vanuit Sterke Regio's 10,4 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de verruiming van de Eemshaven, ter aanvulling op de door Verkeer en Waterstaat toegezegde 30,7 miljoen euro. Eind 2012 zal de verruiming een feit zijn.

De Eemshaven wordt vanaf de zeezijde beter bereikbaar gemaakt door de vaargeul op ondiepe plaatsen te verruimen. Dat is van belang voor de vestiging en bereikbaarheid van energiecentrales en voor de bouw van een LNG-terminal voor vloeibaar gas. Bulkschepen en schepen met vloeibaar gas kunnen na de verruiming de haven binnenvaren.

Het project levert een belangrijke bijdrage aan het ontstaan van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Groningen voor energiegerelateerde bedrijvigheid. Zo wordt geïnvesteerd in elektriciteitscentrales, een multifuel centrale en in de aanlanding van LNG. Met het verruimen van de vaargeul wordt het energieknoppunt Groningen en de piek energie versterkt. Door de vestiging van energiebedrijven mogelijk te maken kan het energieaanbod van Nederland toenemen en worden productie, opslag en aanvoer gespreid. Dit draagt bij aan het verwerven van een strategische positie van Nederland als 'gasrotonde' en als exportland van elektriciteit in de toekomst.

Totale projectinvestering: 41,1 miljoen euro
FES-bijdrage: 10,4 miljoen euro
Doel: de Eemshaven vanaf de zeezijde beter bereikbaar maken door de vaargeul op ondiepe plaatsen te verruimen
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: het realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor energiegerelateerde bedrijvigheid in Groningen
Sluit aan bij de piek: energie
Versterkt: het Energieknooppunt Groningen

Amsterdam Connecting Trade: HST Cargo

Airport Schiphol behoort tot één van de grootste economische motoren van Nederland. Amsterdam Connecting Trade wordt het meest innovatieve en duurzame logistieke knooppunt van Europa, strategisch gelegen bij Schiphol. Door te investeren in een railterminal met aansluiting op de hogesnelheidslijn, wordt de multimodaliteit en de bereikbaarheid van mainport Schiphol vergroot, en daarmee concurrentiepositie van Nederland als logistieke hub. Voor de realisatie van de railterminal wordt vanuit Sterke Regio's 11 miljoen euro geïnvesteerd.

De aanleg van de railterminal nabij station Hoofddorp maakt het mogelijk om vrachtvervoer van expresgoederen, bloemen en verswaren over de hogesnelheidslijn te realiseren. Dit biedt een extra alternatief voor vervoer over de weg en nachtvluchten vanaf Schiphol. De terminal zal onderdeel worden van een Europees netwerk van expresvrachtvervoer over de Hogesnelheidslijn. Deze zogenaamde HST Cargo terminal is één van de pijlers van Amsterdam Connecting Trade (ACT). ACT heeft als doel om het meest innovatieve en duurzame logistieke knooppunt van Europa te ontwikkelen, strategisch gelegen op en nabij Schiphol en dicht bij het centrum van Amsterdam. ACT draait om duurzaamheid en de ontwikkeling van alternatieve vervoersmogelijkheden over de weg, via de trein en over water. En met dit project wordt de multimodale bereikbaarheid van het gebied vergroot.

Lees meer over dit project en ACT in het interview op pagina 15.

Totale projectinvestering: 37 miljoen euro
FES-bijdrage: 11 miljoen euro
Doel: vrachtvervoer per hogesnelheidstrein mogelijk maken
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: de bereikbaarheid van mainport Schiphol verbeteren en de concurrentiepositie van Nederland als logistieke hub
Sluit aan bij de piek: logistiek
Versterkt: de mainport Schiphol

Koppeling Ongestoord Logistieke Verbinding – Greenport Aalsmeer

De economische activiteiten rondom Airport Schiphol, zoals de bloemenveiling Aalsmeer, zijn van groot belang voor de Nederlandse economie. Amsterdam Connecting Trade heeft als doel om het meest innovatieve en duurzame logistieke knooppunt van Europa te ontwikkelen, ten zuiden van Schiphol. Door de bloemenveiling Aalsmeer beter te ontsluiten voor Schiphol en omgeving wordt de bereikbaarheid en betrouwbaarheid van het logistieke knooppunt versterkt. Vanuit Sterke Regio's is hiervoor 8,3 miljoen euro bijgedragen.

Het project sluit, net als de bouw van railterminal HST Cargo, aan bij Amsterdam Connecting Trade (ACT), het duurzame, multimodale logistieke knooppunt, met een strategische ligging op en nabij Schiphol en dicht bij het centrum van Amsterdam. De voorgestelde verkeersaanpassingen versterken de bereikbaarheid en betrouwbaarheid van Mainport Schiphol en de bloemenveiling. De ontsluiting verstevigt de internationale concurrentiepositie van deze twee transportknooppunten en draagt bij aan het vestigingsklimaat van de regio.

Met deze investering wordt Greenport Aalsmeer aangesloten op de Ongestoord Logistieke Verbinding en daarmee op het multimodale vervoerssysteem van ACT. Dit gebeurt via efficiënte koppelingen tussen de Ongestoord Logistieke Verbinding, de N201 en het nieuwe veilingterrein. Er komt een snelle, betrouwbare en veilige verbinding voor vrachtverkeer van en naar de veiling en Schiphol, die het omliggende wegennet ontlast en het leefklimaat in de woonkernen verbetert. Hiervoor zal de omgeving van Beech Avenue en de N201 worden aangepast, zodat het aansluit bij de vrije baan voor het vrachtverkeer.

Totale projectinvestering: 16,6 miljoen euro
FES-bijdrage: 8,3 miljoen euro
Doel: een goede logistieke verbinding voor vrachtverkeer tussen de veiling en Schiphol
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: de bereikbaarheid van mainport Schiphol verbeteren en de concurrentiepositie van Nederland als logistieke hub
Sluit aan bij de piek: logistiek
Versterkt: de mainport Schiphol

Ook komt er een nieuwe verbinding naar de achterzijde van het veilingterrein en verkeerslichten zullen worden aangepast om vrachtverkeer voorrang te geven.

Lees meer over dit project en ACT in het interview op pagina 15.

Interview met Arjen Donkersloot van Amsterdam Connecting Trade

“Een ‘ja’ van het Rijk
is een enorme
incentive”

“Het is bijzonder lastig om de economische winst van verbeterde infrastructuur te meten, legt Arjen Donkersloot van Amsterdam Connecting Trade uit. ACT wordt het meest innovatieve en duurzame logistieke knooppunt van Europa, nabij Schiphol en Amsterdam. Meetbaar of niet, investeren in de bereikbaarheid, concurrentiepositie en daarmee de netwerkqualiteit van Schiphol is essentieel voor de BV Nederland en onze internationale aantrekkingskracht. En subsidie van Sterke Regio's is daarbij een enorme aanjager. “Het gaat bij dit soort projecten vaak om veel verschillende stakeholders. Als het Rijk oordeelt dat een project van belang is, haken andere partijen ook aan.”

Voor ACT is Arjen Donkersloot coördinator multimodale projecten, of infrastructuur- en terminal-projecten die de keuzemogelijkheden specifiek voor vrachtgebruikers naar en van Schiphol vergroten. Hij is betrokken bij het verbeteren van de logistieke verbinding van Schiphol naar de bloemenveiling Aalsmeer, en HST Cargo, waarbij wordt toegewerkt naar expresvrachtvervoer met hogesnelheidstreinen.

Betrouwbare verbindingen

“Hoe komt vrachtverkeer zo efficiënt mogelijk van A naar B, daar draait het bij ACT om,” vertelt Donkersloot. In het project rond veiling Aalsmeer gaat het om ‘slimme’ verbeteringen in de bereikbaarheid van Schiphol en de veiling. “De logistieke keten op de luchthaven vraagt om snelle en betrouwbare verbindingen. Trucks mogen niet in files terechtkomen staan, waardoor ze hun lading niet op tijd kunnen leveren. Zo verwachten we dat op de nieuwe N201 het knooppunt Legmeerdijk in de toekomst voor files gaat zorgen. Daar spelen we nu al op in door alternatieve oplossingen voor vrachtverkeer te ontwikkelen.”

Vracht- én personenverkeer

Prettige bijkomstigheid is dat ook het personenverkeer rond Schiphol wordt ontlast. Personenauto's kunnen beter doorrijden en tijdswinst boeken, bijvoorbeeld op weg naar het werk. En het gaat het nemen van sluiproutes tegen, omdat daarvoor geen aanleiding meer is.

Het netwerk van Schiphol

Donkersloot benadrukt het belang van het continu blijven werken aan de concurrentiepositie als basis voor een goede netwerkqualiteit van Schiphol: “Een luchthaven in de regio is op zichzelf nog niet uniek. Het is het aantal verbindingen van die luchthaven dat bepaalt hoe interessant je bent voor bedrijven wereldwijd. Schiphol heeft in de loop der jaren een uitstekend internationaal netwerk opgebouwd. Als gevolg daarvan is ook de logistieke bedrijvigheid in de regio fors gegroeid. En dat is goed voor de BV Nederland.”

Bio Science Park Leiden

Het Bio Science Park Leiden is in haar ruim 25 jarige bestaan uitgegroeid tot het grootste in biomedische life sciences gespecialiseerde park in Nederland. Op het park zijn momenteel zo'n 60 bedrijven gevestigd, van beursgenoteerde multinationals tot jonge starters, die zich bezighouden met de ontwikkeling van innovatieve medicijnen, therapieën en medische apparatuur. Life sciences is dan ook een piek. Door de snelle groei van het park moet de beschikbare en benodigde ruimte zo efficiënt mogelijk worden benut. Vanuit Sterke Regio's wordt aan de doorontwikkeling van het park bijgedragen; er is 10 miljoen euro beschikbaar gesteld voor betere infrastructurele ontsluiting van het park.

Het gebied van het Bio Science Park heeft een oppervlakte van ongeveer 145 hectare, een gebied vergelijkbaar met de Leidse binnenstad. Het project heeft als doel de beschikbare vierkante meters voor nationale en internationale life sciences bedrijven te vergroten en het vestigingsklimaat voor deze bedrijven te verbeteren. Om op het Bio Science Park nieuwe bedrijven te kunnen huisvesten en bestaande bedrijven te laten uitbreiden, wordt gewerkt aan een substantiële uitbreiding en herinrichting van het park. Een noodzakelijke voorwaarde hierbij is dat knelpunten in de verkeersafwikkeling van en naar het Park worden opgelost.

Dit project draagt bij aan de infrastructurele ontsluiting van het park. De verbeterde infrastructuur zal ook bijdragen aan een oplossing voor blokkades op de aan- en afvoer van de A44 en is daarmee van belang voor een goede bereikbaarheid van de Randstad. Het project biedt een directe kans voor versteviging van de internationale concurrentiepositie van de Randstad.

Totale projectinvestering: 42 miljoen euro
FES-bijdrage: 10 miljoen euro
Doel: doorontwikkeling van het Bio Science Park: mogelijk maken door betere infrastructurele ontsluiting
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: het verbeteren van het vestigingsklimaat van het grootste life sciences cluster van Nederland en betere bereikbaarheid Randstad
Sluit aan bij de piek: life sciences
Versterkt: de Randstad regio verder

The Hague Institute for Global Justice

Er is vanuit Sterke Regio's 17,45 miljoen euro beschikbaar voor de oprichting van het Institute for Global Justice (IGJ) in Den Haag. Het past in het beleid van Pieken in de Delta om de economische activiteiten van en rond internationale instellingen in Den Haag aan te jagen. De komst van het instituut versterkt de positie van Den Haag als 'Legal Capital of the World'. Het IGJ zal worden uitgebouwd tot een innovatief kennisinstituut van wereldformaat op het gebied van recht, vrede en veiligheid.

Het IGJ zal nationale en internationale kennis en expertise bundelen. De krachten van het grote aantal bestaande excellente instituten op het brede terrein van internationaal recht worden gebundeld tot één kenniscentrum van wereldniveau.

De keuze voor Den Haag spreekt voor zich vanwege de aanwezigheid van tal van relevante spelers zoals ministeries, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, Campus van Universiteit Leiden, internationale verdragsorganisaties en bedrijven. Het IGJ richt zich op complexe internationale vraagstukken op het snijvlak van recht, vrede en veiligheid.

De bijdrage via Sterke Regio's is bedoeld voor de opstartfase. Na vier à vijf jaar moet het instituut financieel zelfstandig zijn.

Totale projectinvestering: 49,6 miljoen euro

FES-bijdrage: 17,45 miljoen euro

Doel: oprichten van een innovatief kennisinstituut op gebied van recht, vrede en veiligheid door het bundelen van (inter-) nationale kennis en expertise.

Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: ontwikkeling van de internationale positie 'The Hague Legal Capital' door het realiseren van een innovatief kennisinstituut van wereldformaat op het snijvlak van recht, vrede en veiligheid

Sluit aan bij de piek: Den Haag internationale stad

Versterkt: de Randstad regio verder

High Tech Factory Twente

Mede met 7,6 miljoen euro van Sterke Regio's wordt op de campus van de Universiteit Twente een gedeelde productieruimte voor micro- en nano-technologie gerealiseerd. Spin-off bedrijven en mkb-ers kunnen deze High Tech Factory huren, net als apparatuur. Een aanwinst voor de piek Technologie in de regio Oost Nederland.

Oost-Nederland kent drie pieken of sterktes in innovatie: Twente heeft de Technologie, Wageningen is goed in Food en Nijmegen is toonaangevend in Health. Deze drie Pieken werken veel samen en profiteren van elkaars sterktes. Dit levert bedrijvigheid op en met name rondom Universiteit Twente ontstaat veel technologische spin-off.

In Twente zijn ruim veertig spin-off-bedrijven op het gebied van microsysteem- en nanotechnologie toe aan het opschalen van de productie. High Tech Factory biedt ruimte, faciliteiten en hoogwaardige cleanrooms. High Tech Factory is een apparatuur-fonds (leasefaciliteit) waar de bedrijven een beroep op kunnen doen voor aanschaf van productie-apparatuur. Zo kunnen de bedrijven over apparatuur beschikken die ze zelf niet kunnen aanschaffen of besparen ze langdurige ontwikkel-tijd. Met de komst van deze faciliteiten wordt de doorgroei van kleine bedrijven mogelijk gemaakt en open innovatie gestimuleerd. En dat is weer goed voor de Nederlandse economie.

Totale projectinvestering: 15,6 miljoen euro
FES-bijdrage: 7,6 miljoen euro
Doel: gedeelde faciliteiten voor MKB en spin-off bedrijven van Universiteit Twente voor onderzoek en productie
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: het realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat rondom micro- en nanotechnologie met voorzieningen gericht op open innovatie
Sluit aan bij de piek: technologie
Versterkt: de innovatiekracht Oost Nederland

CAT AgroFood Wageningen

Door een FES bijdrage van 12,4 miljoen euro is de komst van een centrum voor geavanceerde technologie (CAT AgroFood) op de campus van Wageningen UR een feit. Het centrum stelt kostbare meetapparatuur beschikbaar voor onderzoekers en bedrijven in de voedingssector. Zo wordt doorgroei van kleine bedrijven mogelijk gemaakt en open innovatie gestimuleerd.

Met de komst van CAT AgroFood wordt de nationale en internationale positie van de campus Wageningen als food & nutrition hotspot versterkt. Rondom Wageningen UR zijn onderzoekers en spin-off bedrijven actief op gebied van voedings-technologie, biotechnologie en nutrition.

Voor verdere groei en innovatie is vaak dure apparatuur nodig. Wageningen UR, bedrijfsleven en overheid schaffen voor dit centrum geavanceerde apparatuur aan, beheren en exploiteren die. De apparatuur kan bij CAT AgroFood gehuurd worden voor onderzoek. Het is niet de bedoeling dat alleen onderzoekers van Wageningen UR van het centrum gebruik gaan maken. Het is ook bedoeld voor startende bedrijven en onderzoekslaboratoria van voedingsbedrijven. Zo kunnen ook kleinere bedrijven gebruikmaken van de nieuwste apparatuur, zoals MRI scan of elektronenmicroscop.

Totale projectinvestering: 22,8 miljoen euro

FES-bijdrage: 12,4 miljoen euro

Doel: de toegang tot micro- en nanotechnologie gemakkelijker te maken voor ondernemers, door geavanceerde apparatuur te verhuren voor onderzoek.

Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: het realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat door de mogelijkheid te bieden om nieuwe technologische ontwikkelingen te kunnen gebruiken

Sluit aan bij de piek: food & nutrition

Versterkt: de innovatiekracht van Oost-Nederland

Internationale School Eindhoven

De regio Brainport Zuidoost-Nederland vormt samen met Seaport Rotterdam en Airport Schiphol Amsterdam de top 3 van economische motoren van Nederland. Brainport staat als technologische topregio bekend om de vele toptechnologische kennisinstellingen en onderzoeksinstituten en telt een groot aantal kenniswerkers uit binnen- en buitenland. Brainport is dan ook een piek van Zuidoost-Nederland. Vandaar de lening van 7 miljoen euro via Sterke Regio's voor nieuwe huisvesting voor de Internationale School. Hiermee beschikt Eindhoven over een topvoorziening voor kinderen van internationale kenniswerkers, die kan concurreren met andere brainport regio's.

Op een monumentale locatie krijgt de Internationale School Eindhoven een excellente onderwijscampus voor internationale kenniswerkers en hun kinderen (0-19 jaar). De school beschikt over lager en voortgezet onderwijs. Op de campus komt een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang en een internationaal gemeenschapscentrum. De campus wil dan ook meer zijn dan een school: naast onderwijs zal de campus voor de kenniswerkers en hun kinderen een 'thuis' gaan vormen en fungeren als een ontmoetingscentrum.

Met de komst van deze topvoorziening wordt invulling gegeven aan de ambities voor de technologische topregio Brainport Zuidoost-Nederland en het aantrekken van internationale kenniswerkers.

Totale projectinvestering: 32 miljoen euro
FES-lening: 7 miljoen euro
Doel: ontwikkeling van buitenschoolse faciliteiten voor de internationale campus
Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: internationaal aantrekkelijke campus in technologische topregio Brainport Zuidoost-Nederland
Sluit aan bij de piek: brainport
Versterkt: de Eindhoven regio verder

Campussen Zuidoost-Nederland

Sterke Regio's ontwikkelt de kennis- en innovatie hotspot Zuidoost-Nederland met bijna 25 miljoen euro voor de campussen in Helmond, Eindhoven en Sittard-Geleen. Het geld wordt, geheel in lijn met de economische pieken in de toptechnologieregio Zuidoost-Nederland, besteed aan gezamenlijke kantoor- en laboratoriumfaciliteiten voor high tech en innovatieve bedrijven. Door het delen van huisvesting en onderzoeksfaciliteiten wordt de gezamenlijke kennisontwikkeling van bedrijven en onderzoekers op de campussen versterkt.

Helmond: labs en een Accelerator Centre

De High Tech Automotive Campus in Helmond ontvangt 4,6 miljoen euro voor vier testlabs en het Automotive Facilities Brainport/Accelerator Center. De uitbreiding maakt de campus aantrekkelijker voor (internationale) doorgroeende automotive technostarters om zich te vestigen. De aanwezigheid van hoogwaardige automotive bedrijven is ook een stimulans voor aanverwante bedrijvigheid.

Sittard-Geleen: een acceleratorgebouw en de congresruimte Netwerkplaza

Voor de campusontwikkeling op Chemelot in Sittard-Geleen is 8,7 miljoen euro beschikbaar voor een acceleratorgebouw en voor de vergader- en congresruimte Netwerkplaza. Het acceleratorgebouw biedt doorgroeende ondernemers kantoor- en laboratoriumruimte tegen betaalbare huurprijzen. Netwerkplaza staat open voor iedereen op de campus en beschikt ook over horeca.

Eindhoven: laboratoria en cleanrooms, kantoorruimte en voorraadruimte

Twee projecten op de High Tech Campus Eindhoven ontvangen subsidie ter waarde van 11 miljoen euro

Totale projectinvestering: 95 miljoen euro

FES-bijdrage: 24,3 miljoen

Doel: het bieden van gezamenlijke huisvestings- en laboratoriumfaciliteiten op campussen voor high tech en innovatie

Bijdrage aan concurrentiekracht Nederland: het realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in toptechnologie regio Zuidoost-Nederland door te investeren in open innovatie en kennisontwikkeling

Sluit aan bij de piek brainport

Versterkt de regio Brainport

om gezamenlijke betaalbare huisvesting en laboratoriumfaciliteiten voor hightech midden- en kleinbedrijven te realiseren. Het gaat om het Device Process Building project en BETA II. Grote, kleine en startende bedrijven op het gebied van human focused technology kunnen hiervan profiteren. Lees meer over het Device Process Building project op de High Tech Campus Eindhoven op pagina 29.

Interview Cees Admiraal, business development director

“Voor mode ga je
naar Parijs, voor
hightech naar
Eindhoven”

Van High Tech Campus Eindhoven dé hotspot voor hightech R&D maken, dat is de ambitie van business development director Cees Admiraal. “Eindhoven ontwikkelt technologieën die onze levens gezonder, aangenamer, interessanter en duurzamer maken. Daarvoor moet je wereldwijd bij ons zijn.”

High Tech Campus Eindhoven behoort tot de 17% grootste science parks in de wereld en is door het ministerie van Economische Zaken aangemerkt als ‘campus van nationaal belang’. De campus telt meer dan 90 bedrijven en instituten en 8.000 onderzoekers, ontwikkelaars en ondernemers die werken aan de technologieën en producten van morgen.

De campus als ecosysteem

Cees Admiraal is verantwoordelijk voor het aantrekken van bedrijven en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten om van High Tech Campus Eindhoven een hightech ecosysteem te maken. “De campus is een mix van internationale spelers als IBM en Philips Research, onderzoeksinstituten als het Holst Centre, mkb-ers en start-ups. Die combinatie is essentieel. Campusbedrijven delen kennis, kunde en R&D-faciliteiten met elkaar om sneller, beter en klantgerichter te kunnen innoveren,” vertelt Admiraal.

Faciliteiten voor starters

Het Device Process Building is een manier om met steun van het Sterke Regio’s budget start-ups en kleine bedrijven een grotere overlevingskans te bieden. Drie gebouwen gaan ruimte bieden aan laboratoria en cleanrooms, kantoorruimte en voorraadruimte. Het unieke van dit concept is dat kleine bedrijven dezelfde huur gaan betalen als grote bedrijven dankzij de subsidie van Sterke Regio’s.

Innovatie door samenwerken

De huur voor starters is vaak tweemaal zo hoog als voor de wereldspelers met wie ze moeten concurreren. Zij betalen meer omdat ze soms maar kort huren of zelfs moeten stoppen. Dit is een obstakel voor hun ontwikkeling. Cees Admiraal over de noodzaak van het toegankelijk maken van het Device Process Building (DPB) voor kleine bedrijven door evenveel huur te rekenen als voor grote bedrijven: “Start-ups en kleine bedrijven zijn essentieel in de mix van global companies en kennisinstituten op de campus. In het DPB ontmoeten ze elkaar, werken ze samen en komen ze tot nieuwe technologieën.”

Waar Nederland groot in is

Cees Admiraal hoeft niet lang na te denken over deze vraag: “Ik ben trots dat wij hier op deze vierkante kilometer een infrastructuur operationeel hebben die alle mogelijkheden biedt om nieuwe succesvolle bedrijven en bedrijvigheid te realiseren.”

Dit is een publicatie van het ministerie van
Economische Zaken
's-Gravenhage, september 2010
Publicatienummer: 13PD2010G295
Deze publicatie is in digitale vorm beschikbaar via
www.rijksoverheid.nl

Directoraat-Generaal Ondernemen en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Internet: www.rijksoverheid.nl/ez